

استاندارد حسابرسی ۶۲۰ استفاده از نتایج کار کارشناس

فهرست

بند	
۱ - ۵	کلیات
۶ - ۷	تعیین ضرورت استفاده از خدمات کارشناس
۸ - ۱۰	صلاحیت حرفه‌ای و بیطرفی کارشناس
۱۱	دامنه فعالیت کارشناس
۱۲ - ۱۵	ارزیابی نتایج کار کارشناس
۱۶ - ۱۷	اشاره به استفاده از خدمات کارشناس در گزارش حسابرس
۱۸	تاریخ اجرا

این استاندارد باید همراه با استاندارد حسابرسی ۲۰۰ "اهداف کلی حسابرس مستقل و انجام حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی" مطالعه شود.

استاندارد حسابرسی ۶۲۰ استفاده از نتایج کار کارشناس

کلیات

۱. هدف این استاندارد، ارائه استانداردها و راهنماییهای لازم درباره استفاده از نتایج کار کارشناس به عنوان بخشی از شواهد حسابرسی است.
 ۲. چنانچه حسابرس بخواهد از نتایج کار کارشناس استفاده کند باید شواهد کافی و قابل قبولی را درباره مناسب بودن چنین کاری برای مقاصد حسابرسی، بدست آورد.
 ۳. کارشناس در این استاندارد به فرد یا موسسه‌ای اطلاق می‌شود که دارای مهارت، دانش و تجربه در زمینه‌ای خاص غیر از حسابداری و حسابرسی است.
 ۴. تحصیلات و تجارب حسابرس سبب می‌شود وی از انواع فعالیتهای گوناگون تجاری آگاهی کلی پیدا کند، اما از حسابرس انتظار نمی‌رود تخصص فرد آموزش دیده برای حرفه دیگری چون وکالت یا مهندسی را داشته باشد.
 ۵. خدمات کارشناس می‌تواند به یکی از راههای زیر مورد استفاده قرار گیرد:
 - الف - استخدام در واحد مورد رسیدگی.
 - ب - استخدام توسط حسابرس.
 - پ - دعوت به کار توسط واحد مورد رسیدگی.
 - ت - دعوت به کار توسط حسابرس.
- در مواردی که کارشناس، تحت استخدام حسابرس است، خدمات وی به عنوان خدمات کارشناس محسوب می‌شود نه به عنوان کادر حرفه‌ای، آن چنان که در استاندارد ۲۲۰، به عنوان همکار حسابرس آمده است. بنابراین، حسابرس در این گونه موارد روشهای مربوط به ارزیابی کار و یافته‌های کارشناس را اجرا می‌کند، اما به ارزیابی مهارت و صلاحیت حرفه‌ای وی برای هر کار حسابرسی، نیازی ندارد.

۱. استاندارد حسابرسی ۲۲۰، "کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی (تجدید نظر شده ۱۳۸۶)"

استاندارد حسابرسی ۶۲۰

استفاده از نتایج کار کارشناس

تعیین ضرورت استفاده از خدمات کارشناس

۶. حسابرس ضمن رسیدگیهای خود ممکن است به کسب شواهد حسابرسی از طریق کارشناس نیاز داشته باشد. شواهد مزبور می تواند به شکلهای گوناگونی چون گزارش، نظرخواهی یا ارزیابی باشد که از طریق واحد مورد رسیدگی یا به طور مستقل از کارشناس دریافت شود. نمونه‌هایی از موارد نیاز به خدمات کارشناس به شرح زیر است:

- ارزیابی گروه مشخصی از داراییها؛ برای مثال، زمین و ساختمان، کارخانه و ماشین‌آلات، کارهای هنری و سنگهای قیمتی.
- تعیین مقدار یا وضعیت داراییها؛ برای مثال، مواد کانی که به صورت فله انبار شده، ذخایر زیرزمینی مواد کانی و نفت خام و باقیمانده عمر مفید ماشین‌آلات.
- تعیین مبالغی که نیاز به استفاده از فنون و روشهای ویژه دارد؛ برای مثال، ارزیابی بیمه‌نامه‌های عمر.
- اندازه‌گیری میزان کار تکمیل شده و کار در جریان تکمیل در قراردادهای پیمانکاری.
- نظر حقوقی درباره تفسیر مفاد قراردادها، قوانین و مقررات.

۷. حسابرس برای تشخیص ضرورت استفاده از کار کارشناس باید کلیه موارد زیر را ارزیابی کند:

- الف - اهمیت سرفصل مورد نظر.
- ب - خطر ارائه نادرست با توجه به نوع و ماهیت و پیچیدگی موضوع مورد نظر.
- پ - مقدار و کیفیت سایر شواهد حسابرسی در دسترس.

صلاحیت حرفه‌ای و بیطرفی کارشناس

۸. حسابرس در برنامه‌ریزی برای استفاده از نتایج کار کارشناس باید صلاحیت حرفه‌ای وی را ارزیابی کند. این ارزیابی با استفاده از راه‌های زیر انجام می‌شود:

استاندارد حسابرسی ۶۲۰ استفاده از نتایج کارشناس

الف - بررسی مدارک حرفه‌ای، جواز کار از مراجع ذیصلاح یا مدارک عضویت کارشناس در جوامع حرفه‌ای معتبر.

ب - بررسی تجارب و حسن شهرت کارشناس در زمینه‌ای که حسابرس می‌خواهد شواهد حسابرسی را به دست آورد.

۹ . حسابرس باید بیطرفی کارشناس را ارزیابی کند.

۱۰ . احتمال خدشه‌دار شدن بیطرفی کارشناس در هریک از وضعیتهای زیر افزایش می‌یابد:

الف - استخدام در واحد مورد رسیدگی.

ب - هرگونه وابستگی دیگر به واحد مورد رسیدگی؛ برای مثال، وابستگی مالی به واحد مورد رسیدگی یا سرمایه‌گذاری در آن.

حسابرس در مواردی که نسبت به صلاحیت حرفه‌ای و بیطرفی کارشناس تردید داشته باشد باید دلایل تردید خود را با مدیریت واحد مورد رسیدگی مطرح و امکان کسب شواهد کافی و قابل قبول را درباره کار کارشناس، ارزیابی کند. حسابرس به منظور حصول اطمینان در این باره باید روشهای اضافی حسابرسی را اجرا کند یا ممکن است بخواهد برای کسب شواهد حسابرسی مورد نیاز، از خدمات کارشناس دیگری (با در نظر گرفتن عوامل یاد شده در بند ۷ بالا) استفاده کند.

دامنه فعالیت کارشناس

۱۱ . حسابرس باید شواهد کافی و قابل قبولی بدست آورد تا از کفایت دامنه فعالیت

کارشناس برای مقاصد حسابرسی اطمینان یابد. شواهد حسابرسی می‌تواند از طریق بررسی دستور کاری بدست آید که واحد مورد رسیدگی اغلب به صورت کتبی به کارشناس می‌دهد. این گونه دستور کارها می‌تواند مطالبی چون موارد زیر را در بر گیرد:

• هدفها و دامنه فعالیت کارشناس.

استاندارد حسابرسی ۶۲۰

استفاده از نتایج کار کارشناس

- رئوس کلی موضوعات خاصی که حسابرسان انتظار دارد در گزارش کارشناس مطرح شود.
 - موارد استفاده حسابرسان از نتایج کار کارشناس، شامل احتمال اشاره به نام، مشخصات و دامنه فعالیت کارشناس در گزارش.
 - حدود دسترسی کارشناس به اسناد و مدارک مربوط.
 - توصیف هرگونه ارتباط کارشناس با واحد مورد رسیدگی.
 - محرمانه بودن اطلاعات واحد مورد رسیدگی.
 - اطلاعاتی درباره مفروضات و روشهایی که کارشناس باید استفاده کند و لزوم یکنواختی آنها با مفروضات و روشهای بکار رفته در دوره‌های قبل.
- چنانچه موارد بالا در دستور کار کتبی به کارشناس تصریح نشده باشد، حسابرسان ممکن است برای کسب شواهد حسابرسی درباره آنها، مکاتبه مستقیم با کارشناس را ضروری تشخیص دهد.

ارزیابی نتایج کار کارشناس

۱۲. حسابرسان باید کفایت کار کارشناس را به عنوان شواهد حسابرسی مربوط به سرفصل مورد رسیدگی از صورتهای مالی ارزیابی کند. این کار مستلزم ارزیابی انعکاس صحیح یافته‌های کارشناس در صورتهای مالی یا تایید مندرجات صورتهای مالی از طریق یافته‌های مزبور و توجه به موارد زیر است:

- اطلاعات اولیه مورد استفاده.
- مفروضات و روشهای بکار رفته و یکنواختی آنها با دوره‌های قبل.

استاندارد حسابرسی ۶۲۰

استفاده از نتایج کار کارشناس

• همسویی نتایج کار کارشناس با شناخت کلی حسابرس از صنعتی که واحد مورد رسیدگی در آن فعالیت می‌کند و همچنین با نتایج حاصل از اجرای سایر روشهای حسابرسی.

۱۳. حسابرس برای حصول اطمینان از مناسب بودن اطلاعات اولیه مورد استفاده کارشناس در شرایط موجود روشهای زیر را اجرا می‌کند:

الف - پرس و جو درباره روشهای مورد استفاده کارشناس برای حصول اطمینان از کافی، مربوط و معتبر بودن اطلاعات اولیه.

ب - بررسی یا آزمون اطلاعات مورد استفاده کارشناس.

۱۴. کارشناس در قبال مناسب و منطقی بودن مفروضات و روشهای مورد استفاده خود و چگونگی کاربرد آنها مسئولیت دارد. از آنجا که حسابرس تخصص کارشناس را ندارد، همیشه نمی‌تواند مفروضات و روشهای کارشناس را ارزیابی کند. اما، حسابرس باید شناختی از مفروضات و روشهای مورد استفاده کارشناس بدست آورد و با توجه به شناخت خود از فعالیت واحد مورد رسیدگی و نتایج حاصل از اجرای سایر روشهای حسابرسی، مناسب و منطقی بودن آنها را بسنجد.

۱۵. چنانچه نتایج کار کارشناس شواهد کافی و قابل قبول حسابرسی را فراهم نکند یا نتایج کار وی با سایر شواهد حسابرسی هماهنگی نداشته باشد، حسابرس باید موضوع را به گونه‌ای مناسب حل و فصل کند. این امر ممکن است مستلزم مذاکره با مسئولین واحد مورد رسیدگی و کارشناس مزبور، اجرای روشهای اضافی (شامل ارجاع احتمالی کار به کارشناس دیگر) یا تعدیل گزارش حسابرس باشد.

استاندارد حسابرسی ۶۲۰ استفاده از نتایج کار کارشناس

اشاره به استفاده از خدمات کارشناس در گزارش حسابرس

۱۶ . حسابرس در مواردی که گزارش استاندارد صادر می‌کند نباید در گزارش خود به استفاده از کار کارشناس اشاره کند. اشاره به این مطلب ممکن است به عنوان مشروط شدن گزارش حسابرس یا به عنوان تقسیم مسئولیت تلقی شود، در حالی که هیچ کدام مورد نظر نبوده است.

۱۷ . چنانچه حسابرس به دلیل نتایج کار کارشناس تصمیم به صدور گزارش تعدیل شده بگیرد باید ضمن توصیف نوع و ماهیت موضوع شرط در گزارش، به مشخصات کارشناس و دامنه فعالیت او نیز اشاره کند. در این گونه شرایط، حسابرس باید پیش از صدور گزارش خود اجازه این کار را از کارشناس دریافت کند. چنانچه کارشناس از دادن اجازه خودداری ورزد و حسابرس تشخیص دهد اشاره به کار کارشناس در گزارش وی ضروری است باید نظر مشاور حقوقی را جویا شود.

تاریخ اجرا

۱۸ . این استاندارد برای حسابرسی صورتهای مالی که دوره مالی آن از اول فروردین ۱۳۷۸ و پس از آن شروع می‌شود، لازم الاجراست.